ରାମ ପ୍ରକାଶ ପାଣ୍ଡେ

ବନାମ

ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

31 ଅଗଷ୍ଟ 2001

[କେ.ଟି. ଥୋମାସ୍ ଏବଂ ଏସ୍.ଏନ୍. ବାରିଆଭା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 :

ଧାରା 437 (2) - ଆଜୀବନ କଏଦୀ - ଆଉ ଏକ ହତ୍ୟା ଅପରାଧ କରିବା - ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର - ଯଦି ସେ ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ନ ଥାଏ ଏବଂ/ଅଥବା ଏପରି କରିବାର ବିଶେଷ କାରଣ ନ ଥାଏ, ତେବେ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଗଲା - ଧାରା 437 (2)ର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ଜଣେ ଆଜୀବନ କଏଦୀ, ତାଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସମୟରେ ଜାମିନରେ ଥିବା ବେଳେ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ହତ୍ୟାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଗିରଫ ହୋଇଥିଲେ । ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ହତ୍ୟା ମାମଲାରେ ଜଣେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ମାମଲାରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ତାଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅପିଲ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାବେଳେ ସେ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେ ବାହାରକୁ ଆସିଲେ, ସେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ମିଶି ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଗୁଳି କରି ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଫ.ଆଇ.ଆର. ଦାଖଲ କରାଯିବା ପରେ, ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 302 ଏବଂ ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ ଫେରାର ହୋଇଯାଇଥିବା ତାଙ୍କ ସହ-ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ମାମଲା ରୁଜୁ କରାଯାଇଥିଲା । ଜାମିନ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପରେ ସେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏଥିରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ମୃତଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : 1. ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 437 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 କୁ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି । ଧାରା 437 (2) କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ପୂର୍ବରୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ

ହୋଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ନାହିଁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ନାହିଁ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଏପରି କରିବା ପାଇଁ ବିଶେଷ କାରଣ ନାହିଁ ।

2. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମାମଲାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ତରବରିଆ ଭାବରେ ପରିଚାଳନା କରିଛନ୍ତି । ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯେ ସହ ଅପରାଧୀ ଏବେବି ଫେରାର ଅଛି । ଦୁଇ ଜଣ ସାକ୍ଷୀ ପୂର୍ବରୁ ନିଜ ବୟାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଇଛନ୍ତି । ଏବେ ବି କିଛି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ସିଧାସଳଖ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ହତ୍ୟା ଘଟଣାରେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ବହନ କରନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ଏହି ଅପରାଧ କରିନାହାଁନ୍ତି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ଅଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରିବାର କୌଣସି ବିଶେଷ କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ନାହାଁନ୍ତି । ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ର କୁହାଯାଇଥିବା ଅସୁସ୍ଥତା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ତାଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ସେ ସର୍ବଦା ଜେଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ । ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରୁଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଛି ।

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 880/2001 ।

ସିଆରଏଲ ଏମ୍.ବି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 12733/2000 ରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା 29.9.2000 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଶ୍ରୀ ରଚନା ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରକାଶ କୁମାର ସିଂ ଏବଂ ଏ. ଏସ୍. ପୁଣ୍ଡିର ।

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2 ପାଇଁ ଦୀନେଶ ଦ୍ୱିବେଦୀ, ଶଶିନ୍ଦର ତ୍ରିପାଠୀ ଏବଂ ଏମ୍.ପି. ଶୋରାୱାଲା ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଏସ୍.ଏନ୍. ବାରିଆଭାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଶୁଣିଲେ ।

ଏହି ଅପିଲଟି 29 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 2000 ତାରିଖର ଏକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ଅପିଲକୁ ଆଗେଇ ନେଉଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି :

ଅପିଲକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରଥମ ସୂଚନାଦାତା ଏବଂ ମୃତ ହେମ ଲତା ପାଣ୍ଡେଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ । ଉକ୍ତ ମୃତ ହେମ ଲତା ପାଣ୍ଡେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ହତ୍ୟା ମାମଲାରେ ଜଣେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଭାବେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଆଜୀବନ କାରା ଦଣ୍ଡାଦେଶରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିଛନ୍ତି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ଏକ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଆବେଦନ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାବେଳେ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ଆଶଙ୍କା କରି ମୃତ ହେମ ଲତା ପାଣ୍ଡେ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଏପରିକି ସେ ଆହ୍ଲାବାଦର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଗୃହ ସଚିବଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେହି ଆବେଦନର ଫଏସଲା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସତ୍ତ୍ୱେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଏହା ଯେ 2000 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 31 ତାରିଖ ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ 2ଟା 30 ମିନିଟରେ, ଯେତେବେଳେ ଅପିଲକାରୀ, ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ, ଦୁଇ ପୁଅ ଏବଂ ଦୁଇ ସେବକ ଫସଲକୁ ଜଳସେଚନ କରିବା ପାଇଁ ନିଜ କ୍ଷେତରେ ଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ବିନୋଦ କୁମାର ନାମକ ସହ ଅପରାଧୀ ହଠାତ୍ କ୍ଷେତରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ହେମ ଲତା ପାଣ୍ଡେଙ୍କ ଉପରେ ବନ୍ଧୁକ ଚଳାଇ ଗୁଳି କରି ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ ।

ତେଣୁ ଅପିଲକାରୀ ସେହି ଦିନ ଏକ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 34 ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ସଂଖ୍ୟା 21/2000 ଭାବ ଏକ ମାମଲା ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଛି । ସହ ଅପରାଧୀ ବିନୋଦ କୁମାର ଫେରାର ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଆଉ ଏକ ତଥ୍ୟ ଯାହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଦୁଇ କର୍ମଚାରୀ ପୂର୍ବରୁ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା 164 ଅନୁଯାୟୀ ପୋଲିସକୁ ସେମାନଙ୍କର ବୟାନ ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ଦୁଇ କର୍ମଚାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ଏହି ଘଟଣାର ସାକ୍ଷୀ ବୋଲି ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ତଥ୍ୟ ଉପରେ ବିଚାର କରି ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ 13 ଜୁଲାଇ, 2000 ରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଜାମିନ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ ।

ଏହାପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇ ସାରିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ

ଏବଂ ବିଚାର ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଜଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ସେମାନଙ୍କ ବୟାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଧାରରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି :

"ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ଏହି ମାମଲାର ତଦନ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଆଦେଶରେ CB./C.I.D କୁ ଦିଆଯାଇଛି, ଯାହାର ନକଲ ଅନୁଲଗ୍ନକ-10 ଅଟେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ CB./C.I.D. ସାଧାରଣତଃ ତଦନ୍ତ ଶେଷ କରିବାକୁ ଏକ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ନେଇଥାଏ । ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ଅସୁସ୍ଥତାର ଅଭିଯୋଗକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇନାହିଁ । କେବଳ ଏତିକି କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ନକଲି ଏବଂ ଜାମିନ ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ମୋର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଦରଖାସ୍ତକାରୀ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରନ୍ତି ।

ଆମ ମତରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମାମଲାକୁ ଅତି ତରବାରିଆ ଭାବରେ ପରିଚାଳନା କରିଛନ୍ତି । ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 437ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି । ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 437 ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

"437. ଯେତେବେଳେ ଅଣ-ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ ଅପରାଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜାମିନ ନିଆଯାଇପାରେ । - (1) ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଅଣ-ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ ଅପରାଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କିମ୍ବା ସନ୍ଦିଗ୍ଧ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗିରଫ କିମ୍ବା ଅଟକ ରଖାଯାଏ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ହାଜର ହୁଅନ୍ତି କିମ୍ବା ଅଣାଯାଏ, ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ

(i) ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏପରି ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ନାହିଁ, ଯଦି ସେ ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ଦେଖାଯାଏ;

(ii) ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଏପରି ଭାବରେ ମୁକ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ ଯଦି ଏପରି ଅପରାଧ ଏକ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ ଏବଂ ସେ ପୂର୍ବରୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ, ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ସାତ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ଅଧିକ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, କିମ୍ବା ସେ ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇ କିମ୍ବା ଅଧିକ ମାମଲାରେ ଅଣ-ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧର ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ଯେ ଖଣ୍ଡ (i) କିମ୍ବା ଖଣ୍ଡ (ii) ରେ ସୂଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଜାମିନ ମୁକ୍ତ ହେବେ, ଯଦି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଷୋହଳ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ମହିଳା କିମ୍ବା ଅସୁସ୍ଥ କିମ୍ବା ଅପାଂଗ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ପରନ୍ତୁ, ଖଣ୍ଡ (ii) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ମଧ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ, ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତି ଯେ, ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶେଷ କାରଣରୁ ଏପରି କରିବା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ :

ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ କରାଯାଇଛି ଯେ, କୌଣସି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇ ପାରେ, ଯଦି ସେ ଅନ୍ୟଥା ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ହକଦାର ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ସେ ପାଳନ କରିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଅନ୍ତି, ତେବେ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ମନା କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ କାରଣ ହେବ ନାହିଁ ।

(2) ଯଦି ଅନୁସନ୍ଧାନ, ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ବିଚାରର କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ମାମଲା ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଅଣ-ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ ଅପରାଧ କରିଛି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଅପରାଧରେ ଅଧିକ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଅଛି, ତେବେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଧାରା 446-A ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ରହିବେ ଏବଂ ଏହିପରି ତଦନ୍ତ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାବେଳେ ଜାମିନ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏହି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିବେଚନାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ, ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଠାରେ ପରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କର ହାଜିରା ପାଇଁ ଜାମିନ ବିନା ଏକ ବଣ୍ଡ ନିଷ୍ପାଦନ ପରେ, ମୁକ୍ତ ହେବେ ।

(3) ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସାତ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ କାରାଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା (45/1860) ର ଅଧ୍ୟାୟ VI, ଅଧ୍ୟାୟ XVI କିମ୍ବା ଅଧ୍ୟାୟ XVII ଅନ୍ତର୍ଗତ କୌଣସି ଅପରାଧର ଅପରାଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କିମ୍ବା ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ହୋଇଥିବେ କିମ୍ବା ଏପରି କୌଣସି ଅପରାଧରେ ସହଯୋଗ କରିଥିବେ କିମ୍ବା ଏପରି କୌଣସି ଅପରାଧ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ଷଡଯନ୍ତ୍ର କରିଥିବେ କିମ୍ବା ଉଦ୍ୟମ କରିଥିବେ , ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ , ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ସର୍ତ୍ତ ଲାଗୁ କରିପାରିବେ ଯାହାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବଶ୍ୟକ ମନେ କରିବେ -

(a) ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଯେ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ବନ୍ଧକର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବେ; କିମ୍ବା

(b) ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଯେ, ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ଅପରାଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ, କିମ୍ବା ଯେଉଁ ଅପରାଧରେ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରାଯାଉଛି, ସେହି ଅପରାଧ ଭଳି ଅପରାଧ କରିବେ ନାହିଁ; କିମ୍ବା

(c) ଅନ୍ୟଥା ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ।

(4) ଉପଧାରା (1) କିମ୍ବା ଉପଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରୁଥିବା ଜଣେ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଏପରି କରିବାର କାରଣ କିମ୍ବା ବିଶେଷ କାରଣ ଲିଖିତ ଭାବେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବେ ।

(5) ଉପଧାରା (1) କିମ୍ବା ଉପଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିଥିବା କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଯଦି ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି, ତେବେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ହେପାଜତକୁ ନେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ।

(6) ଯଦି କୌଣସି ମାମଲାରେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ କୌଣସି ଜାମିନ ବିହୀନ ଅପରାଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଚାର ମାମଲାରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରଥମ ତାରିଖ ଠାରୁ ଷାଠିଏ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ, ତେବେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯଦି ସେ ଉକ୍ତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ହେପାଜତରେ ଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହେବେ, ଯଦି ଲିଖିତ ଭାବରେ କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ ନହୁଏ, ତେବେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଅନ୍ୟଥା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତି ।

(7) ଯଦି, ଅଣ-ଜାମିନଯୋଗ୍ୟ ଅପରାଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଚାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ହେବା ପରେ ଏବଂ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମତ ଦିଅନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଏପରି କୌଣସି ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ କାରଣ ଅଛି, ତେବେ ଯଦି ସେ ଜାମିନରେ ଅଛନ୍ତି, ତେବେ ସେ ରାୟ ଶୁଣାଇବା ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା ପାଇଁ ବିନା ଜାମିନରେ ବଣ୍ଡ ନିଷ୍ପାଦନ ଉପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବେ ।"

ଏହିପରି ଭାବେ, ପୂର୍ବରୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେଉଥିବା ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ନଥାଏ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଏଥିପାଇଁ ବିଶେଷ କାରଣ ନଥାଏ । ଏହି ମାମଲାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯେ ସହ ଅପରାଧୀ ଏବେବି ଫେରାର ଅଛନ୍ତି । ଦୁଇ ଜଣ ସାକ୍ଷୀ ପୂର୍ବରୁ ନିଜ ବୟାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଇଛନ୍ତି । ଏବେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ସିଧାସଳଖ ଭାବେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ିଛନ୍ତି ଏବଂ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ହତ୍ୟା ଘଟଣାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭୂମିକା ରହିଛି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ଅପରାଧ କରିନାହାନ୍ତି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ରହିଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରିବାର କୌଣସି ବିଶେଷ କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ନାହାଁନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କୁହାଯାଇଥିବା ଅସୁସ୍ଥତା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ

ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ସର୍ବଦା ଆବଶ୍ୟକ ଚିକିତ୍ସା ପାଇବା ପାଇଁ ଜେଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ ।

ଆମ ବିଚାରରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର ଆଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆମେ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଛୁ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ହେପାଜତକୁ ନିଆଯାଉ ବୋଲି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ତଦନୁସାରେ ଅପିଲଟିର ଫଏସଲା ହୋଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଆର୍.ପି. ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ ,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।